

ARNHEMSCHE SCOURANT.

WOENSDAG 16 JUNI.

De prijs d'ezes Courant, die geregeld vijfmaal 'aweeka wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is 15 in de drie maanden.

De prijs der Advertentien is, voor elke lijn vijf regels, f.1.00, en voor elken regel, na 20 centen, behalve 35-centen, segelrecht, voor elke plaatsing.

Het voorloopig verslag over het Wetboek van Strafrecht en de antwoorden van het bestuur.

Wij hebben het voorloopig verslag over het Wetboek van Strafrecht en de antwoorden van den minister van justitie doorgelezen en die lezing heeft op nieuw een gevoel van treurigheid en tegenzin bij ons gewekt tegen eene vertegenwoordiging en een bestuur, dat even weinig liefde voor de gewigtige taak, voor welke zij optreden, als geschiktheid om die dragelijk te vervullen, bewijst.

Vruchteloos zoekt men in memorie van toelichting, voorloopig verslag en memorie van beantwoording eenige helder gestelde beginselen, aan welke de bepalingen getoetst worden en uit welke de gevolgen getrokken worden. Alle drie die stukken hadden vrij wat korter kunnen zijn en toch meer kunnen inhouden; in breede, fetsche trekken hadden zij de regels kunnen ontwikkelen, van welke het wetboek de uitdrukking is of behoort te zijn. In plaats daarvan vindt men, ja, veel woorden, maar zonder zin; ook bij de belangrijkste vragen vindt men zich bedrogen en, gelijk het gezet zelfs het kleinste belangrijk weet te maken, zoo wordt de middelmatigheid en bekrompenheid verdoovend of doodend zelfs op de gewigtigste punten. De hoogste vragen der maatschappij schijnen in hare handen, even klein en onbelangrijk als zij zelve.

Wanneer men de breedte stukken naziet, door Kamer en minister over het Wetboek van Strafrecht volgeklad, zou het niemand in de gedachten komen, dat het hier het tot stand brengen betreft van eene der belangrijkste wetten, tot welke eene wetgevende magt geroepen kan worden. In plaats van een onderzoek van beginsels te vinden, lossen verklaring en beoordeeling zich in eenen ijdel woordenstrijd op. Beschamend voor elk dien de eer zijns lands ter harte gaat, is het te zien, hoe achterlijk wij hierin bij alle naburige volken zijn. Gelijk in andere zaken bijna alles tot een strijd van guldens en cents wordt herleid, zoo hier van letters.

Men zie de memorie van toelichting; zag men immer bij zoo belangrijk een stuk iets zoo magers en onbeduidends?

Waar redenen gegeven worden, zijn die bijna altijd bloot subjectief gehouden in plaats van in het wezen der zaak door te dringen. Zelfs in het voorloopig verslag, dat van zijne zijde wel uitvoeriger, maar niets beter is, wordt over die onbeduidendheid der memorie van toelichting geklaagd; welke meer aanwijst wat veranderd is dan in een betoog treedt der noodwendigheid van hetgeen het stelt. »De regering,» heet het in de memorie van beantwoording, »heeft geen grond gevonden om bijzonder datgene toe te lichten, »wat in vroegere ontwerpen niet voorkomt.» De minister beschouwt dus zijne ontwerpen niet als iets nieuws; ten einde zich moeite uit te sparen, en op dat argument komt ten stotte bij hem en bij de Kamer alles neder, heeft hij de veranderingen aangewezen, het aan de Kamer overlatende uit vroegere memoriën bijeen te zoeken, wat toen gezegd is en te hopen, dat de tegenwoordige minister van hetzelfde gevoelen is als de toenmalige.

Een der groote gebreken van het voorgedragen wetboek een gebrek, waardoor het in volkomenen strijd, geraakt, met letter en geest van artikel 164 der grondwet, is zijne onvolledigheid. Zwak en onbeduidend is daarover de aanmerking der rapporteurs, welke meer ten doel heeft eene opnoeming der bijzondere wetten, welke in stand zullen blijven, te provoceren, dan strekken moet om gehoorzaamheid aan het bevel der grondwet te verzekeren. Uit het antwoord des ministers blijkt het, hoe slim een doel hij met de niet opnoeming heeft; na de aanneming van het wetboek zal hij bij eene transitoire wet de wetten en bepalingen opnoemen, welke door het wetboek zullen afgeschaft worden. Eerst zal dus de Kamer in den blinde het wetboek aannemen, meenende daarmede tevens eenige bijzondere wetten te hebben afgeschaft. De minister zal in zijne transitoire wet de afschaffing daarvan niet voordragen en aan zich de vrije keus houden, volgens welke wet hij, bij voorbeeld, de voor »zijn talent» ongevoelige drukpers zal vervolgen; hij zal, in plaats van een twee stakken hebben, met welke hij den onlandskinderlijken onderdaan zal kunnen slaan. Hoezeer traagheid hij alle deelen der regering de overhand heeft, het gering

de liefde voor de zaak des lands en eene goede wetgeving bij bestuur en vertegenwoordiging is, blijkt ook uit de hoofdverdeeling, op welke het geheele Wetboek van Strafrecht rust. De misdrijven niet naar hunnen eigenen aard, maar naar de straf te verdeelen, is eene zoo grove bespottung der wetenschap en waarheid, dat elke wetgever, die haar erkent, daardoor alleen zijne ongeschiktheid voor de hem opgedragene taak bewijst. Maar nog dwazer en ongerijmder is dit bij ons, als men voorstelt het stelsel, waarop die verdeeling berust, te verlaten, maar de gevolgen behouden wil. De verdeeling der misdrijven in misdaden, wanbedrijven en politie-overtredingen rust op het verschil van ontээрende en niet ontээрende straffen, in het Fransche wetboek aangenomen. Dat verschil is uit ons wetboek weggelaten: ons strafstelsel rust op het denkbeeld van verbetering en, echter, zullen wij die verdeeling behouden.

Welke is de verschooning voor zulk eene handelwijs, die ons bij het buitenland niet enkel belagchelijk maakt, wij zijn dit al meermalen, dank zij onzer regering, in vreedende oogen geweest, maar die op ons de blaam werpt van wetboeken te maken, niet om goede, juiste regels te stellen, maar, gelijk een werk bij aanneming, om ons op de goedkoopste en spoedigste wijs te helpen? Die grond is geene andere, dan traagheid en onverschilligheid voor de zaak. De minister en de rapporteurs der Kamer erkennen het beiden en schamen zich niet het uit te spreken. Men vindt namelijk de verandering te moeijelijk; ook andere wetten zouden dan moeten herzien worden. Noch minister, noch Kamer is het dus om eene goede wetgeving te doen alles, het welzijn der burgerij, de eer des lands worden opgeofferd aan de vrees van eenig meerder werk, en dat op het eigen oogenblik; dat het rapport toestemt, dat de aangenomen verdeeling noch met den aard der zaak, noch met de zuivere beginselen der wetenschap oovereenstemt. Arm, volk, dat door zoo boome en onverschillige mannen vertegenwoordigd, geteigerd wordt!

Even zwak en onbeduidend is de tegenstand, welken het verslag tegen de levenslange tochtstraf biedt. Dat zij in lijnrechte tegenspraak is met een straf-

stelsel, dat op verbetering rust, kan het niet ontkenen, maar het toont reeds in het verschiep, dat men zich ook deze inbreuk op het beginsel zal laten welgevallen; dewijl men lust noch moed heeft op verbetering aan te dringen.

Buitenlandsche berigten.

ENGLAND.

Londen, 32 juni. Gisteren avond heeft lord Palmerston, naar aanleiding van eene vraag van den bekenden dr. Bowring, in het Lagerhuis gezegd, dat door het tegenwoordige bestuur de voorslagen van bemiddeling, welke Hr. Ma. vorige ministers aan de krijgvoerende partijen in Mexico hadden gedaan, waren vernieuwd geworden, doch dat dit vruchteloos was geweest; zoodat, hoezeer de Britsche regering den droevigen toestand in Mexico moge betreuren, zij niet voegzaam verdere stappen kan doen.

Breedvoeriger was eene beraadslaging over de Portugesche aangelegenheden, waaromtrent sommige leden der Tory of radicale oppositie den ministers de verleende tusschenkomst verweten: achtende dit in strijd met de vrijheid van een onafhankelijk volk. Bovendien meenden sommigen, dat onze regering de zaak der grondwetgezinden in Portugal met de daad onderdrukt had. Vooral de heer Hume liet zich in dien zin uit.

FRANKRIJK.

Parijs, 32 juni. De Kamer der Pairs beraadslaagt nog steeds over het wets-ontwerp betrekkelijk het onderwijs en de uitoefening der geneeskunst. Op het einde der zitting van gisteren heeft de Kamer een belangrijk amendement van den heer Flourens, waarbij, in strijd met het grondbeginsel des wets-ontwerps, het stelsel van twee soorten van geneesheeren was bepaald, met eene vrij groote meerderheid verworpen. Die zelfde zitting heeft zich ook gekenmerkt door het verzoek van den markies de Boissy tot het doen eener interpellatie en het indienen van een voorstel, beide betrekking hebbende op eene vermeende beleediging der Kamer aangedaan, door den voorrang, welken bij de begrafenis des maarschalks de Grouchy, aan de officieren van het koninklijk huis voor de pairs was toegekend. De interpellatie, ofschoon door vele leden ondersteund, is niettemin niet toegestaan, en hierna heeft deze discussie geene verdere gevolgen gehad.

De Kamer der Afgevaardigden heeft gisteren na de aanneming van het door ons vermelde amendement van den heer Achille, gestemd over het wets-ontwerp betrekkelijk de kredieten voor Algerie en hetzelfde met 261 tegen 132 stemmen aangenomen. Heden heeft de Kamer beraadslaagd over eenige wettens van plaatselijk belang.

De dagbladen bevatten de nota, welke de heer de Girardin gegeven heeft aan de commissie, belast met het verzoek van de Kamer der Pairs om hem te mogen vervolgen. Deze nota herhaalt de reeds gedane betuiging, dat hij volstrekt niet de bedoeling gehad had de Kamer der Pairs te beleedigen, maar dat het alleen eene zaak was tusschen hem en het ministerie.

De commissie tot onderzoek in de zaak van den heer Emille de Girardin heeft heden geene zitting gehouden. Maandag aanstaande zal de heer Lavieille het rapport in deze zaak indringen. Men denkt, dat de Kamer zich donderdag in eene openbare zitting daarmede zal bezig houden.

Men heeft met de pakethoof de Ostris berigten uit Konstantinopel tot den 27sten mei ontvangen. Een dagblad doet mede, dat dit schip de lading medebrengt van de schikking der geschillen tusschen Griekenland en Turkije eene Oostenrijks bemiddeling. Tusschen is het niet zeker, dat de Pairs de bemiddeling van Oostenrijk in deze zal hebben aangenomen, daar men in het Journal de Constantinople leest, dat de Pairs aan de gouverneurs der provincien het bevel heeft toegezonden, om alle betrekkingen met de Grieksche consuls af te breken, en dat binnen 30 dagen de scheepvaart in Turkije aan de Grieksche koopvaardij verboden zal zijn. In den nacht van den 26sten mei is er een brand uitgebarsten in Saint-Demetri, eene der voorsteden van Pera. Daarbij zijn 300 huizen vernield en verscheidene personen om het leven gekomen.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 31 juni. Gisteren avond is alhier het eerste marktschip, gevoerd door schipper van Veen, uit het Vriesland, met eene lading nieuwe aardappelen aangekomen, inebbende ongeveer 70 mudden, waarvan eenige verkocht zijn voor f. 15. — Het schip was bij zijne aankomst met vlaggen versierd. Men verwacht, dat nu spoedig meerdere ladingen van de langgewenschte nieuwe vrucht zullen volgen.

Men leest in de Leidsche Courant het volgende: »Wij zijn verzocht het volgende te plaatsen, met nitnodigdig aan andere dagbladen, om het over te nemen:

»Het bestuur van het Leidsch departement der maatschappij: *Tol Nut van het Algemeen*, gezien hebbende de punten van beschrijving voor de algemeene vergadering in dit jaar, wenschte gaarne bij deze de bijzondere aandacht van de departementen te vestigen op no. 5 van de 2de lijst der prijsstoffen, en de beantwoording, eener zoodanige uit te lokken tot einde, hij de zich meer en meer openbarende gezindheid om de commissen af te schaffen, dezelve, zoo mogelijk, door andere feesten te kunnen doen vervangen, die beter aan het doel van gepast volksvermaak beantwoorden.

J. F. C. Moltzer, pres. — R. H. de Brink, secr.
's Gravenhage, 31 juni. Z. M. heeft benoemd tot staatsraad in buitengewone dienst, den heer mr. C. A. den Tex, professor in de regtsgeleerdheid aan het athenaeum illustre te Amsterdam.

's Gravenhage, 31 juni. In de zitting van de regtbank alhier, kamer van strafzaken, van heden, is behandeld de zaak van den heer A. J. E. van Bevervoorde, verantwoordelijk redacteur van het weekblad *Asmodee*, vervolgd wegens een artikel, voorkomende in no. 31 van dat blad, van den 18den april, 1830, beginnende met de woorden: »Dans le même article» en eindigende met »la révolution», door welk artikel zoude gepleegd zijn het misdrijf van smaad en hoone, boosaardig en in het openbaar den koning aangedaan, door te stellen, dat men den koning geene hoogachting toedraagt; en dat hij, die zich wil doen eerbiedigen of achten, zich ook achtenswaardig moet maken.

Op verzoek van het openbaar ministerie, waargenomen door den substituut-officier, jhr. mr. W. M. de Brauw, is de heer L. Marin Gouay, beëdigd translateur, in hoedanigheid van tolk door de regtbank beëdigd omtrent de door hem gemaakte Nederduitsche vertaling van het beklagde dagbladsartikel, welke vertaling ter terechtzitting almede door hem is voorgelezen.

De beklagde, na op de gekruikelijke bij de wet voorgeschrevene vragen beantwoord te hebben, geeft te kennen, dat hij tot het schrijven van de geïncrimineerde zinsmeden is uitgelokt door den *'s Gravenhagschen Nieuwspolder*, die de redactie van den *Asmodee* had verweten, gemiddelde zaak (met de *Arnhemse Courant* te maken, om het bestuur aan te vallen en te hekelen. Hij heeft vervolgens eenige taalkundige opmerkingen gemaakt omtrent de uitlegging van het woord smaden. Overigens heeft hij erkend, dat dit no. van den *Asmodee* bij hem is uitgekomen, even als de andere nummers en ook algemeen verspreid is geworden, en dat hij zich voor het beklagde artikel verantwoordelijk stelde.

Vervolgens heeft de heer substituut-officier de aanklage nader geëdstruord en als inleiding te kennen gegeven, dat, in weerwil van de vertaling, door den beklagde, ten het stuk, mede in het weekblad *de Burger*, mede door hem uitgegeven, gemaakt, en hoezeer die vertaling misschien als de ware uitlegging der gebezigde woorden te beschouwen zijt, in weerwil eindelijk van de door den beklagde aangevoerde middelen, die hem tot het schrijven van het artikel zouden hebben geleid, het openbaar ministerie nogtans geene vrijheid meent te hebben, om van deze vervolging af te zien, maar zich verplicht acht, in casu, de toepassing der straf, bij artikel 1 der wet van 1 juni 1830 (*Staatsblad* no. 15) voorgeschreven, te moeten requireren. De heer substituut-officier heeft daarna in het eerste gedeelte zijner rede nagegaan de beteekenis der gebezigde woorden en daarbij den gang der gedachten van den schrijver doorgelopen; en in het tweede heeft hij de qualificatie, aan die woorden te geven, aangebond. Hij tracht daarop te betoogen, dat het hier niet geldt.

zoo als de schrijver het in den aanvang wil doen voorkomen — de beoordeeling van regeringsdaden, van de handelingen van het bestuur, geene politieke geloofsbelijdenis, maar het betreft hier den koning, niet in de hoedanigheid, als koning, maar persoonlijk als mensch, blijkens de woorden: »Or, nous n'éprouvons plus pour Guillaume II ni sympathie, ni estime personnelles.

»De la sympathie... et pourquoi en aurions nous, — nous, qui n'avons jamais reçu du palais que des affronts.

»De l'estime... Mais il est pour nous un axiome incontestable: qui veut se faire respecter, doit se rendre respectable.» Juist uit de daarop volgende woorden: »Si nous respectons le roi, c'est comme tel, et parce que, en refusant de payer au chef de l'état le respect voulu par les lois, nous commettrions une infraction à ces lois,» blijkt kennelijk, dat de schrijver een onderscheid heeft willen maken tusschen den koning, in die hoedanigheid, en den persoon des konings, individueel, tegen wien hij persoonlijke grieven aan den dag legt. En in verband met de uitdrukking, dat hij, die zich wil doen eerbiedigen of hoogachten, zich die achting of dien eerbied moet waardig maken, dan volgt daaruit ten duidelijkste, dat men hier het oog heeft gehad op bijzondere handelingen des konings, niet als koning; het gansche artikel is in dien geest geschreven. De schrijver zegt met andere woorden: »Wij dragen hem (den koning) geene hoogachting toe, omdat hij die niet waardig is. — Omtrent de qualificatie van het wanbedrijf in deze, zoo haakt de substituut-officier aan den inhoud van artikel 1 der wet van 1 juni 1830 (*Staatsblad* no. 15), om aan te toonen, dat de gebezigde uitdrukkingen onder de termen van dit artikel vallen, als zijnde hier de drie vereischten tot toepassing van hetzelfde aanwezig: 1o. er is gesmaad, gehoond of gelasterd aan den persoon des konings; 2o. dit is boosaardig geschied; 3o. in het openbaar. Het laatste lydt geen twijfel, als feitelijk voldoende bewezen zijnde, dat het door den gedaagde is geschreven en uitgegeven. Substituut-officier beweert, dat het smadelijk is, hoand toe te voegen; ik acht u niet, omdat gij de achting, den eerbied niet waardig zijt. Maar geldt dit van ieder ander, nog meer van een hooggeplaatst persoon, als de koning, die een nieuwen hoogen rang zich in de oogen der minderen nog laakbaarder moet gedragen, om de hoogachting te verbeuren. — Substituut-officier meent, dat de hoogen rang des konings, op zich-zelf en afgescheiden van zijne waardigheid, hem tegenover de ingezetenen nog smadender en honender voorstelt, wanneer men hem die achting en dien eerbied moet ontzeggen. Naar mate de achting meer verschuldigd is, aan zijnen hoogen rang en stand, naar die mate zijn zijne handelingen laakbaarder, om de achting te kunnen verliezen. In de derde plaats tracht de substituut-officier te betoogen, dat hier de *animus injuriandi* (*Voluntas malus* bij gewone misdrijven) de boosaardigheid, het doel, de wetenschap, dat men met het artikel heeft beleedigd, dat men er mede beleedigen kon, volledig aanwezig is; dat de gedaagde het zelf in het artikel aantoonde, door de reden op te geven, waarom hij den koning geene hoogachting toedraagt, wat hem noopt, hoogst denzelfden noch genegenheid, noch achting toe te kennen. Hier bestaat geen drijf, geene overijling, maar bepaald doel, bepaalde wil, om te schrijven, wat men geschreven heeft. Hij herhaalt het, hier is geene politieke geloofsbelijdenis voorhanden. Maar al ware dit mogelijk het geval, dan nog was de schrijver niet buiten de wet, zoodat hij bij den koning smaade of hoonde. Hier wordt echter geen regerings-stelsel hoogenaamd behandeld of aangevalen, maar zijn er woorden gebezigd, persoonlijk tegen den koning en met het boosaardige doel, om den koning te smaden en te hoonen. Hij roept op tot alle de openbare verklaring van den beklagde, van hoop en smaad wegens den persoon van Z. M. den koning, boosaardig en in het openbaar toegeroegden veroordeeling tot eene gevangenisstraf van ten minste twee en ten hoogste vijf jaren, alsmede in de keeten.

De beklagde, die zelf en zonder regtskundigen bijstand zijne verdediging heeft voorgedragen, heeft nader en breedvoerig de redenen ontwikkeld, die hem tot het schrijven van het geïncrimineerde artikel hebben geleid. Hij herinnert daarbij, onder anderen, dat het ook, even als in eene vorige zaak, weswege de beklagde vroeger te regt had gestaan, en wel

ter zake van een artikel, voorkomende in de *Burger*, doch waarvan hij was vrijgesproken, het ook nu weder de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* is, die door kwetsende personaliteiten tot het schrijven van het artikel heeft uitgelokt. Na nog eenige opmerkingen doet de beklagde uitkomen, dat hier waarlijk aan geen *dolus*, aan geen boosaardig opzet kan worden gedacht; dat dit hier zelfs niet redelijkerwijze mag worden ondersteld. Immers, waar nittarting aanwezig is, kan met geene mogelijkheid boosaardig opzet bestaan bij hem, die zich tegen den aanval verdedigt; de aanval, — zie daar degene, die met praemeditatie handelt. Het doel nogtans van den beklagde, met het nederschrijven van de geïncrimineerde regelen, is niets anders geweest, kan niets anders geweest zijn — de aanhef van het artikel toch bewijst het voldoende — dan: door eene openhartige, politieke geloofsbelijdenis, ter loops, de gedragslijn te billijken, die men den beklagde verweet ten aanzien van de leden des bestuurs te volgen. De gelegenheidswet nu van 1 juni 1830, die tegen den beklagde wordt ingeroepen, stelt bij artikel 1, als bepaalde vereischten tot de strafbaarheid van smaadereden tegen den persoon des konings, de kenmerken van *boosaardigheid* en openbaarheid. Zonder rechtgeleerde te zijn, doch met inroeping van het gezond verstand, meent de beklagde, dat de wetgever met het restrictieve woord *boosaardiglijk*, klaarblijkelijk het oog heeft gehad op het boos opzet, of het booze doel, waarmede men den persoon des konings zou kunnen smaden in tegenstelling van het geval, waarin men, door deze of gene aanleidende oorzaak, (gelijk hier) er toe zou kunnen komen omtrent den koning in min eerbiedige bewoordingen te spreken, zonder daarom juist noch door een boosaardig opzet, noch door eene boosaardige bedoeling, daartoe gedreven te worden. Daaromtrent wijst de beklagde op de verwijzingen van den *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* en zijne eigene staatkundige meening. Maar wat hij ter verdediging van die gevoelen nederschreef, was verre van met boos opzet te zijn geschied. Hij wijst op artikelen, den koning zeer persoonlijk betreffende, die men onvolvoerd zag blijven, tegenover welke het hier geïncrimineerde eene ware lofreda wordt. Hij legt, tot bewijs daarvan, over een exemplaar van den *Zierikzeeschen Nieuwsbode*, waarin voorkomt een stuk, getiteld: »De pistool op de borst;» in welk stuk den koning daden worden aangewreven, waarover de beklagde niet wil uitweiden. Hij legt almede over de *Arnhemsche Courant*, waarin een artikel voorkomt, dat van vrij wat meer beteekenis is en insgelijks door verjaring buiten vervolging is gelaten. Daarin wordt, onder anderen, met ronde woorden te kennen gegeven, dat men den koning niet volstrekt behoeft te beëmmen, te loven, te bewierookken, te aanbidden. »Eerbied en gehoorzaamheid (wordt daarin gezegd), ziedaar alles wat de burger hem schuldig is. — Want persoonlijke hoogachting, *estime personnelle*, is toch niet mogelijk zonder de verknoctheid, van welke zij een noodzakelijk uitvloeisel is, — derhalve gij lieden behoeft den koning niet lief te hebben, noch te hoogachten.» De beklagde nu, die veel minder deed dan de schrijver van laatstbedoeld artikel, wordt echter vervolgd, terwijl hij slechts een bloot persoonlijk *subjectief* gevoelen uitte wegens bepaalde grieven, die hij persoonlijk tegen den koning had en wegens ondervoorde ontregt. Veroordeeling zou hier eene schreeuwende onbillijkheid zijn. Hij vraagt onder anderen, of, wanneer men van den keizer aller Russen zeide, dat men eerbied voor hem heeft, maar volstrekt geene sympathie, geene persoonlijke hoogachting voor hem koestert, of men dan in de termen viel van de wet op de vreemde monarchen! — Hier is overigens in geoorloofde termen te kennen gegeven, dat men volgens de wet den koning eerbiedigt, maar, wegens persoonlijk onderhouden beleedigiingen, geene persoonlijke sympathie voor den koning gevoelt. Na nog nader in het breed, wat het rechtgeleerde gedeelte betreft, te hebben aangetoond, dat de hier gebezigde woorden niet in de termen der wet vallen, besluit de beklagde met vertrouwen op 's regtors uitspraak zijne rede en concludeert tot ontslag van rechtsvervolging. De uitspraak is bepaald op heden over acht dagen.

Utrecht, 12 juni. Men verneemt met genoegen dat er gegrond uitzigt bestaat op het wetslagen der

bedoeling, welke het Utrechtsche departement der maatschappij ter bevordering van nijverheid, daarin door het gewestelijk en stedelijk bestuur ondersteund, zich heeft voorgesteld bij het daarstellen van eene tentoonstelling van voorwerpen van Nederlandsche nijverheid en kunst, welke op den 15den juni te Utrecht zal geopend worden.

Het aantal ontvangene voorwerpen van allerlei aard moet aanzienlijk zijn. Uit alle oorden des vaderlands zijn dezelve ingezonden; zij bewijzen, dat de nijverheid in Nederland op vooruitgang kan bogen, en de beschouwing derzelve zal den rechtgeaarden Nederlander overtuigen, dat vele voorwerpen in dit rijk worden vervaardigd, die men meent, dat alleen bij den vreemdeling te verkrijgen zijn.

Maastricht, 6 juni. Men verneemt, dat het college van gedeputeerde staten de moeijelijkheid, die zich te Sittard bij de laatste verkiezingen van een lid van de provinciale staten heeft opgedaan, en ten gevolge waarvan de keuze onbepaald is uitgesteld, aan de beslissing van den minister van binnenlandsche zaken heeft onderworpen. Zijn de geopperde bezwaren tegen de wijze van verkiezing gegrond, dan zullen ook de benoemingen, onlangs te Roermonde, Venlo en Weert gedaan, moeten vernietigd worden, en kunnen de nieuw benoemde en herkozen leden in de vergadering niet worden toegelaten.

Maastricht, 12 juni. Drie katholieke priesters, te weten de heer Sanders, vicaris te 's Hage, en de HH. van der Grinte en Moonen, vicarissen in Noord-Brabant, zullen als zendelingen naar de Oost-Indië vertrekken. Deze geestelijken moeten reeds de vereischte magtiging verkregen hebben, om zich per overland-mail naar Batavia te begeven. Op die wijze zullen dan eindelijk onze katholieke broeders in Java geestelijken van hunne belijdenis bezitten, daar zij tevens de magt hebben, hen als geestelijken te bedienen.

Uittreksel uit de memorie van beantwoording, betreffende de tweejarige staatsbegroting. 1848—1849. (Zie no. 116.)

Departement van binnenlandsche zaken.

§ 93. Er zal een onderzoek worden ingesteld omtrent het gebruik, hetwelk van de rijkskanalen voor het vervoer van muntspecien wordt gemaakt, ten einde naar gelang van den uitslag daarvan te kunnen overwegen in hoeverre de gewenschte vrijdom, in het belang van den landbouw, zal kunnen worden verleend.

§ 95. Er zijn geene andere domaniale veeren bekend, die meer kosten dan opbrengen, dan alleen het veer aan den Moerdijk. Deze nadeelige financiële uitkomst kan echter geene reden zijn om een veer van dezen aard te verkoopen (indien het al verkoopbaar is), daar het hoogst onraadzaam zoude zijn, eene zoo belangrijke rijk-communicatie in handen van particulieren te doen overgaan.

§ 96. In de provincie Zeeland is een reglement op de veeren vastgesteld, en in die van Gelderland is een ontwerp daarvan bij de provinciale staten aangehangig.

Hieruit blijkt, dat de zaak niet uit het oog verloren wordt.

§ 97. Men kan de verzekering geven, dat alle domaniale veeren in de provincie Limburg in het openbaar worden verpacht en dat geen derzelve buiten pacht is.

§ 103. De regering ontkent geenszins, dat er bij onze instellingen van hooger onderwijs gebreken bestaan, noch ook, dat eene grondige herziening van dat aangelegen onderwerp wenschelijk zoude zijn. Reeds is daarmede bij het koninklijk besluit van 23 mei 1845 (*Staatsblad* no. 25) een aanvang gemaakt, en zoo daaraan nog geen verder gevolg is gegeven, moet zulks worden toegeschreven aan de afwisseling der personen, die sedert dien tijd met het bestuur van het departement van binnenlandsche zaken belast zijn geweest, door welke omstandigheid het onmogelijk is geweest om de, omtrent dit gewigtig onderwerp hangende, overwegingen tot eene conclusie te brengen.

§ 105. De regering acht het mede wenschelijk, dat voor allen, ook voor hen, die geene academische graden verlangen, doch almede van het hooger onderwijs eenig nut kunnen trekken, de hoogeschole toegankelijk zijn, en ten einde hieromtrent alle moeijelijkheid uit den weg te ruimen, wordt thans overwogen, om bepaalde voorschriften uit te vaardigen volgens welke iedereen, ook zonder op de rolle der studenten te zijn ingeschreven en dus ook zonder het staats-examen, ingevoerd volgens besluit van 23 mei 1845, afgelegd te hebben, tot dat onderwijs toegelaten zal kunnen worden; ofschoon alsdan zonder eenig uitzigt om academische graden te kunnen verkrijgen.

§ 107. De regering kan de geruststellende verzekering geven, dat aan de verbetering der Latijnsche scholen met kracht wordt voortgewerkt, en dat men, vooral sedert de invoering der staats-examina, zulks op vele plaatsen met het beste gevolg heeft kunnen doen, doordien de stedelijke besturen, die tot daartoe te vergeefs tot de noodige opoffe-

ringen ter verbetering aangespoord waren, nu, ten gevolge van het koninklijk besluit van 23 mei 1845, de noodzakelijkheid er van eindelijk zelve hebben ingezien, zoodat men vertrouwen mag, dat, zoo als nu reeds eene gunstige verandering zeer merkbaar is, de Latijnsche scholen op de meeste plaatsen weldra op eenen allezins voldoende voet zullen gebracht zijn.

Het blijft ook tevens het voornemen, om die kleinere Latijnsche scholen op te heffen, aan welke het bij voortdurend aan de middelen zal ontbreken, om het onderwijs genoegzaam volledig te geven.

§ 108. De verordeningen op het lager onderwijs en, in het bijzonder ook die op het afgeven van acten van toelating, worden door de regering steeds met kracht gehandhaafd; doch men verneemt te moeten doen opmerken, dat, voor zooverre te dien opzichte soms met te groote vrijgevigheid mogt worden gehandeld, zulks zou moeten worden toegeschreven aan mindere naauwgezetheid van de leden der provinciale commissie van onderwijs, aan welke, uit den aard der zake, moet worden overgelaten de beoordeeling der kundigheden en geschiktheid van hen, die zich aanmelden tot het afleggen van een examen.

§ 113. Voor weinige jaren is, in den toen althans niet minder drukkenden geldelijken toestand dan tegenwoordig, het gewone subsidie voor het koninklijk Nederlandsch instituut wel verminderd van f15,000 tot f11,000, maar de inrigting echter in stand gehouden, en de regering kan dan ook geene reden vinden, om het instituut thans te vernietigen, hetgeen het onvermijdelijk gevolg zoude zijn van de intrekking van het subsidie. Zij kan ook niet toegeven, dat het subsidie als eene overbodige uitgave zoude moeten worden beschouwd, vooral tegenwoordig niet, daar bij die instelling in de laatste tijden als het ware een nieuw leven is gekomen, waarvan men zich de beste vruchten voor de wetenschap mag beloven.

§ 118. Ter zake van de octrooien bedragen de ontvangsten werkelijk in den regel meer dan de uitgaven, hetgeen ook gebleken is uit het aanmerkelijk bedrag van het thans opgeheven octrooi-fonds; maar in eene begroting van uitgaven kan geen gewag gemaakt worden van ontvangsten, die eigenaardig in de begroting der middelen moeten voorkomen, zoo als zulks dan ook met de octrooi-regten werkelijk het geval is.

De uitgetrokken som dient gedeeltelijk voor het aanmoedigen en bevorderen van kunst- en volksvlijt, zoo als onder anderen door het verleen van premieën voor belangrijke uitvindingen, en gedeeltelijk tot goedmaking der kosten, welke vallen op het beoordeelen der aanvragen om octrooi, bij voorbeeld tot het aankopen der daartoe benodigde boeken en tijdschriften, alsmede het vervaardigen en bijhouden der alphabetische registers van de uitvindingen, die hier en in andere landen gedaan worden.

§ 120. De wezenlijke staat van zaken met betrekking tot de hierbij bedoelde circulaire van 30 november 11. is de navolgende:

In den winter van 1845 op 1846 moesten op vele plaatsen buitengewone maatregelen worden genomen om te voorzien in het lot van de behoeftigen en minvermogenen, die, ten gevolge van den mislukten aardappelenoogst, in buitengewonen nood verkeerden.

Vooraf door het verschaffen van werk en het verkrijgbaar stellen van levensmiddelen tegen matige prijzen, trachtte men in dien nood te gemeet te komen.

In zooverre men dit doel niet kon bereiken door middel van vrijwillige bijdragen, deed zich de vraag op, langs welken weg de, daartoe benodigde gelden zouden kunnen worden verkregen?

Ten platte lande wordt, in het algemeen, in de vereischte inkomsten, overeenkomstig artikel 4 van het koninklijk besluit van 4 oktober 1816 (*Staatsblad* no. 54) voorzien, door middel van *personele omslagen*, waarvan het bedrag, in den regel, op een bepaald maximum in elke gemeente vastgesteld is, doch in geval van buitengewone behoefte, onder goedkeuring des konings, voor een of meer jaren wordt verhoogd.

Veel gemeentebesturen droegen voor, om ook dat middel, ter vinding van het toen buitengewoon benodigde, te bezigen, doch in de toenmalige omstandigheden werd zulks, in het algemeen, minder raadzaam geacht, en zijn alstoen, wanneer men niet op eenigerlei andere wijze in den nood kon voorzien, door de gemeenten of inschrijvingen op het grootboek der nationale schuld en andere bezittingen te gelde gemaakt of geldopnemingen gedaan, waarvan de aflossing zich over een zeker getal jaren zou verdeelen.

Daar echter in den winter van 1846 op 1847 soortgelijke buitengewone nood als in den vorigen zich wederom opdeed, ontstond de vraag, of er genoegzame redenen waren, om ook ditmaal het toestaan van het heffen van buitengewone of verhoogde personele omslagen, daár, waar men zulks zou verlangen, met afwijking van hetgeen vroeger plaats had, te blijven weigeren?

Bij de overweging dier vraag kwam vooral in aanmerking, dat herhaalde geldopnemingen op de financiële aangelegenheden der gemeenten een hoogst nadeeligen invloed zouden uitoefenen.

Uit dien hoofde is, ingevolge door den koning verleende magtiging, door den minister van binnenlandsche zaken aan de gouverneurs te kennen gegeven, dat, in voege als bij de aangehaalde circulaire is vermeld, Zijne Majesteit genegen is, om gevolg te geven, aan de *aanvragen*, die door *gemeentebesturen* tot de heffing van *buitengewone omslagen* ter voorziening in de behoefte der minvermogenende ingezetenen, gedurende dezen winter *mogten worden gedaan*.

Uit vorenstaande opgave van de wezenlijke toedragt der zaak zal men ontwaren:

1°. dat de circulaire van den minister niet anders bevat, dan de opheffing van een tijdelijk in 1845 gegeven verbod en het weder toelaten van hetgeen vroeger steeds plagt te geschieden; en

2°. dat de bij die circulaire gedane aanschrijving niets gemeens heeft met een beginsel van *verpligte weldadigheid*, vermits bij die aanschrijving geene quaestie is van het erkennen, zoodanig van eenig *regt* van den arme tot het vorderen van onderstand, als van eenige *verplichting* van de besturen tot het geven van dezelve.

§ 121. De vraag of de regeling der strafkoloniën (waarmede vermoedelijk bedoeld worden de bedelaars-gestichten in de koloniën der Maatschappij van *Veldadigheid*), in verband met de strafgeving, al dan niet eenige voorzie-

ning vordert, zal, naar het oordeel der regering, eerst tot een punt van overweging gemaakt kunnen worden, wanneer de nieuwe staatswetgeving zal zijn tot stand gebracht.

De regering kan echter niet toegeven, dat thans het ten uitvoer leggen van dat gedeelte der regterlijke vonnissen wagens bedelarij, bij hetwelk de overbrenging naar een bedelaars-gesticht wordt bevolen, van willekeurige beschouwingen zou afhangen.

De tijd, gedurende welke de hier bedoelde personen in den regel in de bedelaars-gestichten moeten verblijven, is geregeld naar vaste beginselen, waarvan het hoofdoel is, om den vereischten waarborg voor de persoonlijke vrijheid, te verbinden met de inachtneming van het welbegrepen belang der betrokkene personen en gemeenten en met dat der maatschappij in het algemeen.

§ 122. De regering vindt geene termen, om meerdere uitbreiding te geven aan de bevoegdheid om vrijwilligers naar de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid te zenden. Daardoor toch zou aanleiding worden gegeven tot het vernieuwen der vroeger door vele plaatselijke besturen geopperde en regelmatig geoordeelde bezwaren, dat derden door het bewerkstelligen van zoodanige opzending, buiten hun weten in het wezen der zaak over hunne geldmiddelen zouden beschikken. Zou als de zaak thans is geregeld, kunnen als vrijwillig worden opgezonden allen die daartoe, na kennisnemen der bestaande verordeningen nopens het eventueel ontslag, hun verlangen te kennen geven en in wier opzending is toegestaan door het bestuur, hetwelk de kosten daartoe voortvloeiende moet dragen. De regering kan niet inzien, dat tot zoodanige regeling een wet vereischt zoude worden.

§ 126. Ook de regering wenst de inrigting der Nederlandsche Staat-Garant dienstbaar te te maken aan eene getrouwe en bespiedige mededeeling der handelingen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Met dat oogmerk is nu omzins aan het personeel van de redactie der Courant enige uitbreiding gegeven, waardoor men zich vleit, dat de vervulling van dezen wensch meer en meer mogelijk zal zijn gemaakt; hieruit zal wel eenige vermeerdering van uitgaven ontstaan, maar daarin denkt men te kunnen voorzien door besparingen of vrijvallende gelden.

§ 129. Het doel der oprigting van landhuishoudkundige scholen is geweest, om, op het voetspoor van hetgeen in naburige rijken geschiedt, ook hier te lande de gelegenheid open te stellen tot het verkrijgen van theoretisch en practisch onderwijs, niet alleen in de eigenlijke landhuishoudkunde, maar ook in de voor de landbouwers meest belangrijke deelen der natuurkunde, scheikunde, kruidkunde, natuurlijke historie, wiskunde, toegepaste scheikunde en werktuigkunde.

Meermalen werd aan de regering voorgesteld om geheel voor hare rekening en op meer dergelijke scholen op te richten, doch zij heeft die voorstellen, om de aanzienlijke uitgaven, waartoe het op den duur zou hebben geleid, buiten gevolg moeten laten, terwijl het meer doelmatig is voorgekomen, om particuliere ondernemingen van dien aard door eenige geldelijke bijdrage te ondersteunen.

Dusdanige particuliere scholen bestaan te Groningen en te Zeijst.

Volgens de berichten, welke van tijd tot tijd aan de regering worden medegedeeld, en waaromtrent men nu en dan ook bijzonderheden in tijdschriften en nieuwspapieren opgenomen vindt, mag men den gang en de uitkomsten van dat onderwijs als bevredigend beschouwen.

Bovendien wordt aan eenen hoogleeraar, aan elke der hoogeschoolen te Leiden, Utrecht en Groningen, jaarlijks een subsidie verschaft voor het geven van onderwijs in de landhuishoudkunde.

§ 131. Bij de nieuwe wet op de jacht en hare invoering zal men, zooveel mogelijk doenlijk, vereenvoudigen en bezuinigen bevorderen.

Intusschen, welke die vereenvoudigen en bezuinigen ook zullen kunnen wezen, zoo zal de omvang der aangelegenheden van het jagtwesen en de visscherij steeds noodzakelijk maken een hoofdbestuur, belast met de eenvermige handhaving en uitvoering der wetten en verordeningen op dat stuk, zoo in het belang der ingezetenen, als in dat van het jagtwesen, de visscherij en de schatkist.

§ 132. Men behoort in het oog te houden, dat, behalve de eigenlijke jachtquaestien, de opperhoutvesterij mede belast is met het belangrijk werk der onderscheidene registratiën van jagtrechten, aandenkooijen, en dat ook in die aangelegenheden, uit den aard der zaak, vele regtspunten moeten worden onderzocht en behandeld. Met betrekking tot de zaken der jacht en visscherij, in het algemeen, strekt, onder anderen, het werk van den heer van der Horst (*Verzameling van arresten, afdeling Jacht en visscherij*), tot een overtuigend bewijs, dat de regtsvragen wegens deze kleine onderwerpen gemiddeld te beschouwen zijn als onbeduidend of weinig ingewikkeld.

De vervolging des hoofdraken behoort wel tot het openbaar ministerie, maar dienoverminderd wordt het zeer belangrijk geacht, dat de opperhoutvesterij aan het openbaar ministerie bij de kantongeregten en verdere regterlijke collegiën, die opperhoudingen mededeelt, welke uit de wet en de provinciale verordeningen, alsmede uit eene menigte speciale kennis van het jagtwesen en de visscherij, geput worden, en die kunnen worden, ter voorkoming van uitstraken, welke inaddeelig zouden kunnen worden voor de handhaving der wet en de belangen der schatkist. Eene twee en dertigjarige ondervinding heeft de nuttigheid hiervan bewezen.

Door de opheffing der betrekking van advocaat-consulent zoude de indienststelling van een of meer gegradeerde ambtenaren noodzakelijk worden, tot behandeling van die vele voorkomende zaken, waarbij regtskennis onontbeerlijk is, tot de regelmatige opmaking van transactiën, ter voorkoming van reclames en regtsgedingen, en tot de behoorlijke inrigting en toezichting der bakewerking, ter voorkoming zoowel van stoffelooze als van veele en noodloze vermeerdering van geregtskosten; zijnde het aan de goede en oordeelkundige behandeling, bepaaldelijk ook van de laatstgenoemde zaken toe te schrijven, dat in 1845 van de 1998 bekeuringen slechts 50, en in 1846 van 2257 bekeuringen slechts 60 vreespraken gevallen zijn.

De omstandigheid, dat de tegenwoordige titularis tevens de betrekking van rijks-advocaat bekleedt, heeft te wege gebracht, dat in beide betrekkingen aanmerkelijke bezuinigingen zijn vastgesteld, zijnde bepaaldelijk het tractement, als advocaat-consulent met bijna de helft verminderd geworden.

Van het gering bedrag voor reiskosten uitgetrokken, wordt alleen gebruik gemaakt in die zeer bijzondere gevallen, dat de behandeling van ingewikkelde zaken zonder eene verplaatsing volstrekt onmogelijk is. — Gedurende vier jaren is dit evenwel slechts éénmaal noodig geweest, doch op de mogelijkheid, dat die reizen kunnen voorkomen, moest bij de begrooting worden gerekend.

(*Vervolg hierna.*)

Ingezonden stukken.

Staatkundig-financiële Beschouwingen.

De Overijsselsche spoorweg.

(*Zie No. 116.*)

II. DE RAAD VAN ADMINISTRATIE.

De waarborg voor de belangen van het land, de volkomene zekerheid voor de deugdelijke daarstelling van den spoorweg, die in de voorwaarden van concessie en in de antecedenten der concessie-aanvraag min of meer gemist werd, vermeende men fatusschen in de zamenstelling van den RAAD VAN ADMINISTRATIE te vinden. Men stelde vast, dat een graaf van RECHTEREN zich nimmer aan het hoofd zoude plaatsen van eene onderneming, waarbij minder de wezenlijke en algemeen als nuttig erkende daarstelling van een groot nationaal werk, dan eene agiotage, een beursspel in aandeelen bedoeld zoude worden. In den alom geachten naam van de waardige spruit uit een der edelste Nederlandsche geslachten, in de bijzondere belangstelling, die de edele graaf steeds betoond had in de welvaart en den bloei der provincien, aan wier hoofd het vertrouwen van den koning hem had geplaatst, ontwaarden velen, zoo binnen als buiten 's lands, den meest voldoende waarborg voor de degelijkheid der onderneming. De zekerheid werd, zoo mogelijk, nog verhoogd door de even gunstig bekende namen van eenige andere leden van den raad. Mogt iemand onderstellen, dat een HOF, een WITTEWAAL VAN STOETWEGEN, een KONSTANT VAN VELEN, allen mannen van adel en van hoog aanzien in den lande, dat een WILLEM WILHELM JUNIOR te Amsterdam, hunne namen, behorende tot de schoonsten in den lande, immers zouden willen doen strekken tot dekmanen van een kortstondig actiënspel, tot exploitatie der hartstogten van de beurs?

Het is bij onze sedentredende zandelijke naburen meer dan eens gebeurd, dat zogenoemde naamloze maatschappijen, met veel ophef opgericht, in veel gelezene, ook buiten 's lands verspreide dagbladen heel hoog opgevoerd, daardoor en door andere kunstige manoeuvres de aandeelen met opgeblazen prijzen, en er, na de volbrachte plaatsing, veelal over eenkomstig met de waarheid verkendigd en met overweldigende kracht van redenen beloogd werd, dat de onderneming nimmer anders dan nadel en verlies kon opleveren. Onderhanden werden dan dezelfde aandeelen met verlies, soms met een vrij aanzienlijk verlies, terug gekocht, en niet zoodra was men er meermalen van geworden, dat gene gedienstige algemeene vergadering en een nog meer gedienstige raad van administratie deden de gehele zaak niet. Dubbel had men dan het onpozele publiek geexploiteerd, eerst door het verkregen opgeld bij den verkoop, vervolgens door het rabat bij den terugkoop der aandeelen. Zulke bedrijven moogen in het voorgaardigen gedeelte Nederland nog de verdorste der nieuwigheid hebben, dan, wat men stellig moet verwachten, is, dat niets, wat ook slechts van een re daarnaar zwijmt, ooit onder de bescherming van namen als VAN RECHTEREN en WILHELM bij ons zoude kunnen worden geïntroduceerd. Evenmin moogt bij zulke, in de administratie loofbaar en den handel ervaren, zoo niet grijs geworden personen, onder welkeheid of overhaasting worden ondersteld. Waar blijft evenwel de Overijsselsche spoorweg, waarvan volgens de voorwaarden van concessie binnen kort de helft moest voltooid zijn? Wie heeft er de locomotieven en de tenders, wie heeft ook slechts de rails en de aardebaan, ja, wie heeft er eenige de minste andere werkzaamheid, dan de plaatsing en verplaatsing van bakens en paaljes geëen, die, na verloop van jaren tijds, inderdaad als behoeftelijkst worden? En nogtans besond er nog een andere gemiddeld, ke waarborg voor allen, die eenige onderneeming hetzij der aankoop van landerijen en gebouwen in het oude graafschap Zutphen of in Overijssel en Drenthe, hetzij de vestiging van eene fabriek, hetzij eenige andere operatie, op het behoort tot stand komen van den spoorweg, vastgelden, die zich als allen bitter te leen gesteld zien, die nu de dupe van hun vertrouwen worden. Wij zullen in het vervolg dezer beschouwing daarvan spreken.

Weldadigheid.

Door den ondergetekenden is van ds. Hooyer, te Zalt-Bommel, vroeger vermeld, ontvangen f 200; benevens f 3 coupons N. W. S. door vriendelijke bezorging van ds. Francken, te Utrecht, ieder groot f 1235; uitmakende f 617, dus te zamen f 206,177.

Hoewel hartelijk dankbaar voor de ontvangen giften, zoo zijn dezelfde voor ons echter niet voldoende, indien ze niet door vele anderen achtervolgd worden. De nood is in deze gemeente hoog geklommen, zeer velen zitten zonder brood in hunne woning, wier krachten, geheel uitgeput, door voedzame spijs hersteid en tot het verrigten van hun dagelijksch werk moeten bekwaam gemaakt worden. Zonder

meerder ondersteuning onzer liefdadige landgenooten zullen wij (hoewel treurig ook voor ons diepgetroffen en deelnemend hart) de aanvankelijke bedeejing moeten staken, en meer dan 300 zielen aan kommer en gebrek moeten overlaten. Wij hebben welligt met onze aankondiging te lang gewacht, om, daar er reeds zoveel gegeven is, ook een beroep op de liefdadigheid onzer landgenooten te doen, maar wij konden het niet van ons verkrijgen om ons aan te melden, voor dat de nood het hoogste toppunt bereikt, en alle eigene middelen tot hulp geheel waren uitgeput.

Landgenooten! gij, die u dezer dagen over zoveel ongelukken hebt ontfermd, en nog in de reeds door u ruim bedeelde gemeenten met uw giften blijft voortgaan, onttrekt u ook aan de onze niet, en laten wij het ook in eene ruime mate ervaren, dat het volk van Nederland in wel te doen onuitputlijk is.

Ophefden: (*Neder-Betawe*), 13 juni 1847.

Z. TH. DE JONGH.
Predikant.

Advertentiën.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 2den Julij 1847, des middags ten 12 ure, ten Raadhuse der Stad Arnhem, van **Het BOUWEN van eene NIEUWE LEERSCHOOL, in de Spinschoolsteeg, te Arnhem.**

Waarvan Bestek en tekening acht dagen te voren ter Stedelijke Secretarie zullen ter visie liggen, en twee dagen te voren *in loco* door den Stedelijken Architect aanwijzing zal worden gedaan.

De Goederen onder *Apeldoorn*, van wijlen den Heer W. ALPHERTS, zijn ingezet en verhoogd als volgt:

- 10. 's Grevenhout f 6100.
- 20. De 7 VOLLE VIERELS en een BIJL in het *Maeuelder Bosch* in massa f 6100.
- 30. De WEIDE *de Dorpsmaat* f 675.
- 40. De WEILANDEN aan de Broekstraat f 3800.

De toeslag is bepaald op Zaterdag den 19den Junij 1847, en wel van de Goederen onder 10. en 20. vermeld, des voormiddags ten 10 ure, in de herberg *Klein Milligen*, aan den Straatweg bij *Apeldoorn*, en van die, sub 30. en 40. aangeduid, des namiddags ten 5 ure, in het Logement *den Arend*, te *Apeldoorn*.

Naders inlichtingen zijn te bevragen ten Kantore van den Executeur Testamentair den Heer J. A. POOL, Procureur te Nijmegen, en van den Notaris Mr. W. H. TAAIJ, te Arnhem; terwijl ten Kantore van laatstgenoemden verhooringen op den prijs kunnen gedaan worden.

MEN VERLANGT TE KOOPEN: Een trouw en mak PAARD, a *deux mains*. — Adres onder Lestier D, met opgave van prijs, ouderdom en haar, bij den Boekhandelaar J. F. THIEME, te Nijmegen. Brieven franco.

Er biedt zich aan eene gezonde *Gelderische* MIN, drie weken kraams. — Te bevragen bij P. A. VEROUEN, Goozehoer te Terborg. — Brieven franco.

BOEKVERKOOPING.

In den loop van Julij aanstaande, zal de Boeken- en Kunsthandelaar W. J. KRUIJT, te Arnhem, eene AUCTION houden. Die daar Boeken, Platen of *Liefhebberijen* wenscht bij te voegen, gelieve dezelve vóór het einde dezer maand aan hem te zenden.

Verkoop prijzen.

NIJMEGEN, 14 juni 1847.

Onze-graanmarkt was heden zeer schraal voorzien, maar ook de behoefte was onbeduidend; door hoogbenodigen alleen werd voor dagelijksch gebruik gekocht: *Hooglandsche Tarwe* f 20.50 à f 20.75; *Gewone soorten* f 17.50 à f 19. — *Rogge* van f 12.50 à f 14.60 bij uitslijting. — *Gerst* was gevraagd, doch niet tot markt, men zou voor *paal* f 10 hebben kunnen bedingen. — *Boekweit* voor dagelijks gebruik f 11. à 11.50. — *Haver*, minder begeerd en nog alwat overkocht gebleven; met *beest* f 3 à f 5.20. — Opzettelijke informatie naar de gesteldheid der te velde staande graangewassen blijven de gunstige verwachting bevestigend; welke wij vroeger hebben medegedeeld, alleen in de *Betuwe* blijven de misen hier en daar eenige schade veroorzaken, doch over het geheel, mag sulks niet in aanmerking genomen worden. — De langdurige droogte van het weder had het goede tuitigt beneveld op de uitgezaaide zomergroenen; de gunstige invloed der sedert eenige dagen gevallen milde regen heeft, echter, niet alleen reeds een ander aanzien aan de zomergewassen gegeven, maar ook bij onderzoek is gebleken, dat het uitgezaaide graan, hetwelk door de droogte niet had kunnen ontkiemen, zich thans begint te openen en reeds spedig de velden in het algemeen zal groenen; Zoodat men ook van *Boekweit*, *Zomergarst* en *Haver* eene gunstige verwachting mag koesteren.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 15 Juni 2 El 1 Palm 9 Duim; gew. O D, gev. 4 D.

Te Arnhem, by C. A. THIEME, Boekdrukker.